

Zvláštne šťastie



Maxim E. Matkin

**Zvláštne
šťastie**

Zvláštne šťastie

Maxim E. Matkin

slovar

Text © Maxim E. Matkin 2018
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2018

ISBN 978-80-556-2599-7

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Príbeh knihy, ktorú držíte v ruke, je fikcia a odohráva sa na Slovensku. Niekedy teraz. Niekoľko najmenej pravdepodobných vecí je síce autentických, inak sú však osoby a dej vymyslené a ich podobnosť so skutočnými ľuďmi a udalosťami je čisto náhodná. Všetci predsa tušíme, ako to je naozaj.

Maxim E. Matkin

Prológ

Čo bolo predtým

Tento príbeh by mohol byť o hrdinstve. O tom, čo sa stane, keď niekto prekročí svoj tieň a urobí alebo povie viac, než sa od neho očakáva, viac, než je možné, viac, než je rozumné, viac, než je bezpečné. V mene druhých, v mene celku, v mene vyššieho dobra. No ale je to náš príbeh, takmer celý sa odohráva na Slovensku, a tak je všetko trochu relatívne. Lebo u nás sa všetci poznáme a obyčajne máme šťastie. Zvláštne šťastie. Nie že by sme u nás nepotrebovali alebo nemali hrdinov. Lenže je ich nakoniec dosť málo, pretože mnohí sa zastavia pri susedovom plote, zoberú ponúknutú slivovicu a už nepokračujú ďalej. Veď nejako už bude a čo by sme sa zbytočne ondili.

Lali sa v šatni prezliekal do čašničkeho a počúval rádio. Len na pol ucha, čakal na športové správy. Nie že by ho naozaj zaujímali, ale bol rád, keď mal o čom s kuchárom prehodiť reč. Trump čosi vyhlásil, analytici nevedia, ako to majú interpretovať, premiéri Visegrádskej štvorky sa stretli v Poľsku, pripravuje sa spoločné vojen-

ské cvičenie slovenskej a maďarskej armády, nepokoje v Mukačeve, Chuste a Lvove, ukrajinskí Maďari a Rusíni čosi požadujú, kancelária slovenského prezidenta dementuje správy o zlom zdravotnom stave hlavy štátu, na väčšine územia slnečno alebo len mierna oblačnosť.

Lali si zašnuroval topánky a ešte než zatvoril dvierka skrinky, vybral z nej malú fľaštičku. Vanilkový koncentrát. Nie struk vymáčaný v liehu. Voňavkársky koncentrát. Otvoril ho, privoňal si, otreľ bruškom prsta vlhký otvor fľaštičky a zase ju zatvoril. Vedel, že aj také malé množstvo mu bude stačiť, aby tú vanilku cítil celý deň. Mal vôňu vanilky rád. Odjakživa.

„Tak ako?“ spýtal sa ho kuchár, keď Lali vošiel do kuchyne.

„Vždy dobre,“ odpovedal mu Lali.

„Spýtam sa ťa po záverečnej,“ povedal kuchár, zdvihol pokrievku a jeho tvár zmizla v oblaku pary.

Keď nad tým Lali neskôr premýšľal, prišiel na to, že celé sa to začalo vlastne vo chvíli, keď to dieťa zmizlo pod stolom a odmietalo vyliezť.

Bol to normálny deň, ľahká zmena, zatiaľ poloprázdna reštaurácia a pod stolom dieťa. Pozoroval ho od kasy, ukladal tam kopu jedálnych lístkov, aby presne lícovali a žiaden nebol hore nohami, keď sa začne podvečerný nával. Jedálne lístky boli vyblednutej bordovej farby, rovnako ako stoličky a steny. Bohvie, prečo si majiteľ myslel, že práve tento odtieň podporí u jeho návštevníkov chuť do jedla a na otváranie peňaženiek. Keby sa nad tým Lali zamyslel, musel by si priznať, že tá farba je pre každého odpudzujúca ako poškriabaná plastová miska, spraté nohavice, vyblednutý obrus. A ako ohmatané jedálne lístky z koženky s vyrazenými zlatými nápismi a kvázi historick-

kým fontom. Ale Lali sa nad tým nezamýšľal. Pozoroval hostí aj personál a pevne veril, že je tu len dočasne.

Dieťa pod stolom trucovalo dlho, sedelo tam už najmenej desať minút, ticho schúlené do seba. Malé, ale obdivuhodne húževnato našťvané. Pozeralo sa na svoje ruky a nereagovalo na nič.

Za stolom nad dieťaťom sedeli dve ženy. Jedna mladšia a druhá staršia. Obe mali červené vlasy, svetlú pleť a výrazne narúžované pery. Veľké, pekne vykrojené pery. Boli neprehliadnuteľné. Obe by sa dali zaradiť medzi veľmi atraktívne, keby tá mladšia nevyzerala, že je na pokraji nervového zrútenia a staršia predsa len nebola už taká akosi staršia.

Mladšia vyhládala Laliho pohľadom a on sa teda pohol od kasy a zamieril k nim.

„Objednáme si,“ povedala mu. „Už nebudeme ďalej čakať, kým niekto... ehm... vylezie spod stola.“

„Nech sa páči,“ prikývol Lali a priložil hrot pera k objednávkovému bločku, aby ju povzbudil.

Žena sa zadívala do jedálneho lístka a vzdychla si.

„Nebude to ješť,“ povedala.

„Ako si si ho vychovala, takého ho máš,“ povedala mladšej žene staršia. Nie útočne, len ako konštatovanie faktu.

„Ohromne konštruktívna poznámka,“ odpovedala mladšia. „Ako keby som ho ja vychovávala, aby sa schovával pod stolom. Videla si mňa niekedy pod stolom, keď sa vytočím?“

„Ale chce sa ti tam zaliezť, však, Anika?“

„Jasné, že hej,“ povedala mladšia a Lali už vedel, že sa volá Anika. Ešte stále čakal s perom pripraveným zapísať objednávku. Ale rozhovor žien pokračoval ďalej.

„Vidíš, chce sa ti tam zaliezt', priznávaš to,“ povedala staršia. „A nezálezieš tam iba preto, že chceš vyzerat' dospelo a príčetne.“

Anika prevrátila oči.

„No a tvoj ctený pán syn to dobre vie. Je napojený na tvoje podvedomie a čerpá z neho,“ uzavrela to staršia. Pohrávala sa s cigaretami a zapaľovačom položenými na stole. Cigarety boli cudzokrajnej neznámej značky a zapaľovač bol umelecký kúsok zdobený ornamentmi. Chytala ich štíhlymi prstami s obsedantnou naliehavosťou. Fajčiarka v abstráku, pomyslel si Lali.

Anika zdvihla hlavu k čašníkovi:

„Je vám to smiešne?“

„Mne? Nie,“ povedal Lali. „Akože čo? Toto? Snažím sa nepočúvať.“

Anika sa na čašníka zadívala:

„Fakt vám to nie je smiešne?“

Lali nevedel, ako by to mal akože dokázať.

„Má takú tvár,“ odpovedala jej namiesto neho fajčiarka v abstráku. „Vyzerá, akoby sa usmieval, aj keď sa neusmieva.“

„Asi hej,“ pripustil Lali.

„To kvôli tým jamkám,“ doložila fajčiarka.

„Jamkám?“ spýtal sa Lali.

„Jamkám v lícach,“ upresnila fajčiarka. „To musí byť zvláštne takto vyzerat'. Je to dar alebo prekliatie?“

„Neviem presne, kam tým mierite,“ povedal Lali.

„Všade samí kamaráti, všetci chcú s vami tráviť čas, protekcia, vychádzajú vám v ústrety, dievčatá vám nadbiehajú, v škole ste mali lepšie známky, málokedy vás trestali alebo...“ žena urobila svojím prefajčeným chraplákom dramatickú pauzu. „Alebo sa cítite ako

taký ochytnaný plyšový zajko, ktorý by bol celkom rád sám v škatuli na hračky, ale nie, deti ho stále vláčia so sebou a nahaňujú sa oň, až je celý špinavý a trhá sa mu ucho.“

„Mami!“ ozvala sa Anika.

„Len sa pýtam,“ ohradila sa fajčiarka.

„Nezdá sa mi, že by som žil nejaký výnimočný život,“ povedal Lali.

„Ale ľudia vám vychádzajú v ústrety, nie?“

„Čo ja viem? Asi hej.“

„Ako dlho tu pracujete?“

„Štyri mesiace. Patrí to strýkovi.“

„A predtým ste robili čo?“

„Študoval som.“

„Takže ste vyštudovaný čo?“

„Nič.“

„Prečo?“

„Lebo som nič nedoštudoval.“

„Prečo?“ do výsluchu sa odrazu zapojila aj Anika.

Lali sa otočil k nej a vyrovnané jej odpovedal:

„Vždy ma z nejakej skúšky opakovane vyhadzovali.“

„Lebo?“ spýtala sa Anika.

„Asi sa neviem dostatočne sústrediť, ak ma veci nebavia.“

„To asi neboli ústne skúšky, však?“

„Písomné boli,“ pripustil Lali.

„Jamky nepomohli,“ skonštatovala Anika.

„Tak vidíte,“ povedal Lali.

„A čo ste to študovali?“ spýtala sa ešte Anika.

„Pred chvíľou si protestovala, že sa príliš pýtam,“ povedala fajčiarka Anike a vybrala zo škatuľky cigaretu.

Anika jej poznámku ignorovala a pokračovala:

„Vyzeráte tak na... čo ja viem... fitness trénera alebo lekárnik.“

Staršia žena prevrátila oči.

Lali sa usmial a nadýchol.

„Neodpovedajte,“ skočila mu do reči staršia žena. „Príliš odpovedáte. Buďte vyhýbavejší. Rozumný človek nikdy neposkytuje viac informácií, než je nevyhnutné. Protivník ich obyčajne použije vo váš neprospech, viete?“

Lali na ňu pozrel:

„Viem, ale vy nie ste moji protivníci.“

„Nie,“ prikývla Anika. „My sme sa sem prišli najesť.“

Anika zase sklonila hlavu k otvorenému jedálnemu lístku a zadumane sa doň zahľadela.

„Aj tak to nebude jesť,“ vzdychla si opäť.

„Prepáčte, ale prečo by to nejedol?“ ozval sa Lali, lebo sa mu zrazu zazdalo, že sa príliš zacyklujú. „Varí sa tu dobre.“

„Pretože ak si to neobjedná on, tak to neje.“

Lali si v náhlom impulze čupol k stolu a pozeral sa do očí malému, asi trojročnému chlapcovi. Bol oblečený v modro-bielom pruhovanom tričku s pískacím autíčkom na hrudi a v ruke žmolil biely obrúsok spadnutý zo stola.

„Ahoj, ja som Lali,“ povedal mu.

„Oskarko,“ zamrmlal chlapec, ani na Laliho nepozrel.

„Voláš sa Oskarko?“

„Áno.“

„Môžeme si tykať?“

„Áno.“

„Prišiel som sa ťa spýtať, na čo by si mal chuť.“

„Neskoro,“ povedal chlapček.

„Prečo neskoro?“

„Lebo.“

„Kuchár je pripravený splniť ti pranie,“ nevzdával to Lali. „Je super a je to môj kamoš.“

„Už na začiatku si to pokazil.“

„Čo som pokazil?“ nechápal Lali.

Oskarko neodpovedal. Asi dával Lalimu šancu, aby si svoju chybu uvedomil sám. A Lali nič. Nevedel na ňu prísť. Oskarko sa mu pozrel vyčítavo do očí a povedal osudovým hlasom:

„Je to pokazené nenávratne.“

Slovo nenávratne pôsobilo zvláštne, keď ho vyslovilo také malé decko, aspoň teda Lalimu sa zdalo, že on napríklad by taký štvorslabičný a významovo komplikovaný výraz mal chuť vyslovovať až niekedy pred maturitou a možno ani vtedy nie. Ale zas on nemal vo zvyku ľudí súdiť ani katalogizovať, a tak si povedal, že decko možno vychováva in intelektuáli alebo majú doma pustené politické debaty, a preto sa naňho lepia divné slová a treba to brať tak, ako to prichádza, teda prietokovo.

„Pozri, moja mama mi vždy hovorila, že všetko sa dá vyriešiť,“ povedal Lali povzbudivo.

„Tvoja mama je asi múdra. Ale ako to s ňou dopadlo?“ spýtal sa chlapček.

„Normálne,“ odpovedal Lali. „Rozviedla sa s mojím otcom a teraz má o pätnásť rokov mladšieho frajera.“

„To znie celkom fajn,“ ozvala sa zhora Oskarkova matka Anika.

„Len na prvé počutie,“ odpovedala jej fajčiarka.

Oskarko znovu zdvihol pohľad k Lalimu. Vedel sa dívať veľmi prenikavo.

„Pod' sem,“ povedal mu chlapček a trochu sa posunul, aby mu urobil miesto.

Lali vliezol pod stôl k Oskarkovi. Musel sa celkom pokrčiť, aby svoju výšku do malého priestoru poskladal.

„Byť mladší nie je veľká výhoda,“ pošepkal Lalimu Oskarko.

„Čo by nebola. Všetkých nás prežiješ,“ pošepkal mu späť Lali.

„Ako vieš?“

„Štatisticky.“

„Aha.“

„Prepáč,“ zarazil sa Lali. „Chcel som tým povedať...“

„Viem, čo je štatisticky,“ povedal chlapček. „Čítal som si o tom na wikipédii.“

„Čítal?“

„Áno.“

„Ty vieš čítať?“ spýtal sa ho Lali udivene.

„Vyzerám, že nie?“ odpovedal Oskarko.

„Vyzeráš, že máš tri roky.“

„A trojročné deti nemôžu čítať?“

„Oskarko, nemachruj,“ zhora sa ozvala Anika. „Máš štyri a pol. Len vyzeráš na tri.“

„Prepáčte, ale ani štvorročné deti nezvyknú čítať!“ povedal Lali.

„Prepáčte, ale mňa fakt nezaujíma, čo kto kedy zvykne,“ odvrkla mu Anika.

„Je skvelé vedieť, že existujú aj ľudia ako vy,“ ocenil ju Lali.

„Urážate ma?“

„Nie. Som tu preto, aby ste si objednali jedlo a ja vám ho rád prinesiem,“ odpovedal jej čašník spod stola.

„Ale veď to je to!“ ukrivdene sa do rozhovoru zapojil Oskarko. „Nedal si mi jedálny lístok.“

Pod stôl skĺzla Anika. Chytila Oskarka okolo pliec.

„Preto si sa urazil?“ spýtala sa ho pohnuto.

„Preto už polhodinu trčíš pod stolom?“ ozvala sa zhora fajčiarka. „O, mein Gott!“

„Nie je to pochopiteľné?“ spýtal sa Oskarko.

„Nie,“ odpovedal úprimne Lali.

„Áno,“ povedala Anika a pritúlila si chlapca. Dieťa sa s úľavou usmialo. Lali si nebol istý, ale zdalo sa mu, že aj slzy do očí mu vbehli. Oskarkovi, nie Lalimu. Lalimu trochu stárpla noha a on vedel, že ho to bude pekelné bolieť, kým to rozchodí.

„Oskarko, nedošlo mi, že ujovi nedošlo, že aj keď vyzeráš na tri, tak vieš čítať,“ povedala Anika chlapcovi. „Sorry. Môžeš sa cez to preniesť?“

„Ešte Lali,“ povedal Oskarko.

„Prepáč,“ povedal mu Lali.

„Ospravedlnenie sa prijíma,“ povedal Oskarko. „Dovolíš?“

Vzal mame z ruky jedálny lístok, otvoril ho, preletel pohľadom ponuku a bleskovo sa rozhodol.

„Prosím si kačku a ryžu,“ povedal Oskarko. „Ale tú ryžu len varenú, nie dusenú, neznášam v ryži kúsiky cibule a mastnotu.“

Lali si zapísal objednávku.

Pod obrusom sa na okamih objavila hlava staršej zo žien.

„Ja poprosím paradajkovú polievku, caesar šalát a dve deci nejakého normálnejšieho červeného, čo tu rozlievate,“ povedala. „Idem na cigaretu, potrebujem ti-cho.“

„Ja si prosím segedín so štyrmi knedľami a niečo na nervy,“ povedala Anika. „Kokaín napríklad.“

Hrot pera, ktorým si Lali zapisoval objednávku, znehynel.

„Mami, teraz si vtipná?“ spýtal sa Oskarko.

„Myslím, že áno,“ povedala Anika.

Lali sa usmial.

„Všetko?“ chystal sa zdvihnúť a zmiznúť v kuchyni.

„Nie,“ povedal chlapec.

Chňapol Laliho za košeľu a držal ho ako v kliešťoch. Na takého malého chriašťa vedel vyvinúť prekvapivo veľkú silu.

„Mami. Pozri sa naňho dobre.“

Anika k Lalimu otočila tvár.

„Vidíš to?“ spýtal sa Oskarko.

Anika to zjavne nevidela. Lalimu to bolo trochu trápne. A nevedel, kam sa má pozeráť.

„Keby mal okuliare. A vlasy dopredu,“ pomáhal jej predstavivosti Oskarko.

A potom sa to Anike odkrylo vo svojej úplnosti a na tvári sa jej objavil výraz vzrušeného poznania.

„Pane, potrebujeme vás,“ oznámila Lalimu.

„Pôjdete s nami,“ doplnil ju Oskarko a povzbudivo sa usmial.

„Ja som v práci,“ zaprotestoval Lali.

„Je to vec priorit,“ povedala Anika.

„Ste náš svätý grál,“ povedalo to decko a zvedavosť, tá zvedavosť, ktorá Laliho viedla životom od problémov k dobrodružstvám a zase späť, tá zvedavosť ho prinútila zostať ešte chvíľu pod stolom a nechať si to vysvetliť.

„Koľko mám času na rozmyslenie?“ spýtal sa potom Lali.

„Čas na rozmyslenie?“ zasmiala sa Anika. „Už sme vám to prezradili, už nemôžete cúvnuť. Alebo môžete, ale to by sme vás museli...“

„Museli zabiť,“ povedal ten štvorročný chlapec, ktorý vyzeral na tri, a aby zdôraznil svoje slová, dvakrát zapískal autíčkcom na tričku.

Prvá kapitola

Totálne predvídateľné popoludnie

Prezident mal dobrú náladu. Mohli za to problémy s platničkami, vidina sexu, sviečková a herci. Podstatné bolo to, že prvá z vecí sa ho netýkala, ale zvyšné tri áno. Problémy s platničkami postihli predsedu vlády, toho odviezli na blízku, no zahraničnú kliniku a nado-
povali niečím proti bolesti a bola tu teda istá šanca, že dá v najbližšom čase prezidentovi pokoj. Aspoň tri-štyri dni. Už to bol dôvod na radosť.

Prezident si umýval ruky na súkromnej skrytej toalete vybavenej kobercom a hogo-fogo kresielkami. Usmial sa na seba v zrkadle. Žena mu do telefónu povedala, že sa už naňho teší a že by si mohli dať večer spolu v záhrade kokteil. Vedel, čo to znamená. Bol to jasný signál. Pri troche šťastia sa nepohádajú a budú sa milovať. A on potom dobre vedľa nej zaspí, ako vždy po sexe s ňou. Bol to signál a on si dal predsavzatie, že keď zvládne posledné body dnešného pracovného programu, jeho prioritou

už bude až do nedele ona. Bude sa jej venovať. Namieša jej drink, bude ju počúvať, bude jej odpovedať, bude ju hladiť a všetko. A všetko. Opakovane.

„Happy wife, happy life,“ povedal svojmu odrazu v zrkadle. Keď bol v strese, mal vo zvyku rozmyšľať nahlas a už s tým prestal bojovať. Rozmyšľal teda najviac v prítomnosti poradcov a volal to brainstorming. V prítomnosti iných ľudí sa snažil nerozmyšľať, a ak mu náhodou nejaká myšlienka ušla, usmial sa. Obyčajne to jeho spoločníci brali ako vtip, ako snahu o small talk alebo aspoň ako vlúdnosť. Aj vďaka tomu bol obľúbený. Že vedel len tak niečo prehodiť. Nejakú blbosť, akú by vedel prehodiť hocikto. Jeden z nás.

Pozrel sa na hodinky. Má ešte päť minút. Sadol si do jedného kresla, oprel sa o operadlo a nohy si vložil na druhé. Nezašpiní ho. V týchto topánkach chodil len vo vnútri paláca. Mali podrážky čisté, že by z nich mohol jesť.

„Param-pam-pam,“ povedal nahlas prezident a predstavil si lunapark, kolotoče, strelnice, horské dráhy, cukrovú vatu a balóny. Vždy sa pred prijímaním návštev snažil dostať mentálne do stavu pohodovej nedele. Lebo väčšinu ľudí, s ktorými sa stretával, už nikdy neuvidí, ale oni si ten pocit z návštevy prezidenta ponесú celý život. Nechcel v nich zanechať pravdivý dojem. Chcel v nich zanechať pocit sviatku. Chuť cukrovej vaty, štebot vtákov za slnečného dňa. Nesmú sa dozvedieť to, na čo aj on sám prišiel príliš neskoro, až keď sa už nedalo cúvnuť. Že byť prezidentom je zúfalo nudné, pomerne prázdne, príšerne škrobené, desivo formálne a že priveľa času musí tráviť vecami, ktorým chýba skutočný zmysel. Vedel, že pre väčšinu občanov je mužom na svo-